

Nemzeti Magbank Sadóóban

Автор(и): Растителна защита
Дата: 04.02.2021 Брой: 2/2021

A Nemzeti Magbank, amely a Balkán legnagyobb ilyen intézménye, a „Konstantin Malkov” Növényi Genetikai Erőforrások Intézetében (NGRI) működik. Ez a tény egyértelmű jele annak, hogy a szadovói intézetnek különleges küldetése van a növényvilágban, amely a nagyközönség figyelmét elkerüli. A génbank felbecsülhetetlen értékű tőke, létfontosságú és nélkülözhetetlen a termesztett növények, a gyógy- és dísznövényfajok megőrzéséhez és tanulmányozásához, alapanyagul szolgál a jövő nemesítési felfedezéseihez, valamint a biológiai sokféleség megőrzéséhez és gyarapításához.

A Nemzeti Génbankot 1984-ben hozták létre. Fő feladata a FAO szabványoknak (1980, 1995, 2014) megfelelő, kontrollált körülmények között végzett hosszú és középtávú magvakon keresztüli génmegőrzési tudományos

program végrehajtása. A termesztett növényfajok és rokonaik sokféleségének megőrzését három gyűjtemény fenntartásával érik el:

Alapgyűjtemény – hosszú távú magtárolási körülmények között tartják fenn, ahol a mintákat légmentesen lezárt csomagolásban, alacsony magnedvesség mellett és mínusz 18 °C hőmérsékleten őrzik. Ilyen körülmények között a magok életképességük változása nélkül megőrzik azt több évtizedtől százhusz évig vagy tovább.

Aktív gyűjtemény – biztosítja a magok biztonságos tárolását háromtól tíz évig +6 °C-on.

Cseregyűjtemény – anyagot biztosít a nemzeti és nemzetközi rendszer partnereivel történő szabad csere számára.

A Nemzeti Génbank több mint 60 000 mintát őriz, melyből 43 147 hosszú távú tárolási körülmények között van. Az alapgyűjteményt 33 család, 150 nemzetség és 600 növényfaj képviseli.

A Nemzeti Génbankban őrzött gyűjteményt közzéteszik az Európai Elektronikus Növényi Genetikai Erőforrás Katalógusban, az EURISCO-ban (<http://eurisco.ipk-gatersleben.de>).

A szadovói NGRI Nemzeti Génbankja nem pénzbeli cserét folytat világszerte több mint 100 génbankkal, botanikus kerttel és nemzetközi növényi genetikai erőforrás központtal. Másrészt biztosítja az ország összes érdeklődő partnerének a hozzáférést a globális gyűjteményekhez a génállomány szabad cseréje, valamint a fajták, nemesítési vonalak, helyi formák, vadon élő fajok, köztük ritka és veszélyeztetett fajok magvainak nyilvántartása és tárolása révén.

A „Növényvédelem” folyóirat 2020/7. számában megjelent interjújában *Uzundzsalieva Kátya docens, a szadovói NGRI igazgatója a következő tényt osztja meg:*

„Sajnos jelenleg a génbanknak nincsenek célzott forrásai, és az intézet bevételei tartják fenn, ami rendkívül kevés. Meg kell érteni, hogy a génbank olyan struktúra, amely nem termel bevételeket, és hogy Európa összes génbankja nemzeti finanszírozásban részesül tevékenysége végzéséhez”. A génbank célja teljesen más, nevezetesen a gazdag biológiai sokféleség megőrzése maganyag formájában a jövő generációi számára, amely anyagot a nemesítésben kell felhasználni az elmúlt években egyre érezhetőbbé váló, változó klímaviszonyok tükrében.

A szadovói intézet azon fáradozik, hogy a génbank – számos európai génbank példáját követve – nemzeti jelentőségű helyé váljon.